

**РАЗРАБОТВАНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2013 Г. И
ИЗИСКВАНИЯ НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ОДИТОРИ КЪМ ОТЧЕТИТЕ,
ПОДЛЕЖАЩИ НА НЕЗАВИСИМ ФИНАНСОВ ОДИТ**

Димитър Желязков Желязков
Дипломиран експерт-счетоводител
Регистриран одитор

Златка Тодорова Капинкова
Дипломиран експерт-счетоводител
Регистриран одитор

Ключови думи:

Годишен
финансов отчет
СС 1
Представяне на
финансови
отчети
СС 13 Отчитане
при ликвидация и
несъстоятелност

Резюме

В статията е направен опис по отношение хронологичното пълно описание на необходимите действия и процедури в методологичен и методичен аспект относно разработването на ГФО на предприятията за 2013 г.

Подчертана е значимостта на конкретни регламенти като се има предвид обхвата и съдържанието на приложимото законодателство относно разработването на тези отчети.

Подчертана е основната цел, а именно ГФО да дават т.н. „вярна и честна картина” относно финансовото и имущественото състояние на предприятието към 31 декември 2013 година.

Известно е, че почти всяка година настъпват определени промени в законовата и подзаконовата база, касаещи счетоводното отчитане на дейността на предприятията.

Това оказва определено влияние върху методологията и методиката за разработването на Годишните финансови отчети (ГФО), в т.ч. и 2013 година също така не прави изключение.

Опитали сме се въз основа на стъпките в хронология относно разработването на ГФО за 2013 г. да представим под формата на модулна блок-схема работата на съставителите на отчета съгласно Раздел II на Глава пета на Закона за счетоводство (ЗСч).

Тези модули са номерирани в хронология и във всеки един е описано постъпателно какво трябва да се направи.

МОДУЛ № 1

Преди да се пристъпи към реализирането на работата по разработването на ГФО за 2013 г., е необходимо да се уточни в какво ще се изразява предварителната организация. При нея трябва да дадем отговор на следните въпроси:

1. Известни ли са ни настъпилите нормативни промени, касаещи счетоводството през 2013 г., и по какъв начин са рефлектирани в счетоводството на предприятието?
2. Последователно ли сме осъществявали вътрешен финансов контрол и какви са резултатите от него?
3. Постъпили ли са всички документи в счетоводството, касаещи счетоводното отчитане на дейността на предприятието през 2013 г., отчетени ли са и дали е проконтролирано тяхното хронологично и систематично отчитане в синтетичен и аналитичен аспект?
4. Правилно ли сме приложили утвърдената за 2013 г. счетоводна политика?
5. Да се провери срочността и достоверността на данъчното облагане на дейността на предприятието. При този контрол да се акцентира върху потенциалното наличие на постоянни и временни данъчни разлики, както и от какво произтичат? Да се обърне внимание на систематизирането на ДДС особено при наличие на облагаеми и необлагаеми стопански операции през 2013 г.
6. Да се провери как е съблюдавано трудовото и социалното законодателство през 2013 г.
7. След изпълнението на процедурите от т. 1 до т. 6 да се разработи календарен план-график в следните аспекти:
 - организация и осъществяване на годишната инвентаризация;
 - контрол върху достоверността и законосъобразността на записванията в счетоводните сметки и регистри;
 - съпоставяне на счетоводната информация в субординационен аспект;
 - отчитане на приключвателните операции и приключването на счетоводните сметки;
 - разработване на съставните части на ГФО въз основа на приложимите стандарти – МСФО и НСФОМСП;

- разработване на приложения за органите на управление на предприятието;
- разработване на проект за отчет за дейността в предприятията, подлежащи на задължителен финансов одит съгласно чл. 33 от ЗСч;
- приемане, представяне и публикуване на ГФО за 2013 г.

Във връзка с това трябва да се обърне внимание до каква степен ни засягат и следните конкретни регламенти, отнасящи се до:

1. Документирани: чл. 7 от ЗСч; чл. 10, ал. 1 от ЗКПО; чл. 26, т. 2 от ЗКПО

- **чл. 7, ал. 1 от ЗСч** – задължителна информация за първичен счетоводен документ (ПСД), адресиран до външни лица;
- **чл. 7, ал. 2 от ЗСч** – задължителна информация за вътрешен за предприятието ПСД;
- предмет на стопанската операция – изискване за натурални показатели – брой, килограм и др.;
- преценка на ръководството е какви допълнителни реквизити може да има в ПСД с цел идентификация на издадените от предприятието документи (подпис, печат и др.)
- **от 01.01.2014 – нова ал. 10 на чл. 7 от ЗСч – при съставяне на ПСД чрез автоматизирани устройства или системи подписът на съставителя може да се замени с цифров или друг идентификатор - § 1, т. 18 от Допълнителните разпоредби;**
- **чл. 10, ал. 4 и ал. 6 от ЗКПО** – с ДВ, бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г. – включва се и касова бележка от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност (**системен бон**); фигурираше само фискалният бон;
- **чл. 10, ал. 5 от ЗКПО** – международен въздушен транспорт – фактура или протокол и бордна карта; за вътрешни полети – фактура;
- **чл. 10, ал. 6 от ЗКПО** – за разходите по чл. 204, т. 1 и 3 – фискален или системен бон; за разходите по чл. 204, т. 3 не се изисква пътен лист за превозните средства; **задължително условие** – разходите по чл. 204, т. 3 и т. 4 да **бъдат обложени** с данък върху разходите (данъкът върху разходите да е платен);
- **чл. 7, ал. 3 от ЗСч и чл. 10, ал. 2 от ЗКПО** – *изключение* – в ПСД липсва част от изискуемата информация, при условие че за липсващата информация са налице документи, които я удостоверяват (при много номенклатури – спецификации, описи, приемно-предавателни протоколи и др.);

- **чл. 7, ал. 4 от ЗСч и чл. 10, ал. 3 от ЗКПО** – *изключение* – ПСД е издаден от лице, което не е предприятие по смисъла на ЗСч – да е отразена вярно документираната стопанска операция;
- **чл. 7, ал. 7 от ЗСч** – *изключение* – за задължения към бюджетни предприятия на **основание на нормативен акт** – платежен документ;

2. Приложими счетоводни бази: чл. 22а, 22б и 22в от ЗСч

- **МСФО** – § 1, т. 6 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗСч (МСС, МСФО и тълкуванията за тяхното прилагане, последващи изменения и допълнения и тълкуванията за тяхното прилагане, бъдещи стандарти и тълкуванията за тяхното прилагане);
- Предприятия, **задължени** да прилагат **МСФО** при изготвяне и представяне на годишните си финансови отчети (ГФО):
 - ✓ Предприятията по чл. 38, ал. 1, т. 2 и 3 – емитенти по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, кредитни институции, застрахователни и инвестиционни предприятия, дружества за допълнително и социално осигуряване;
 - ✓ Предприятията, които надвишават критериите по чл. 22б (големите предприятия);
 - ✓ Малките и средни предприятия, които отговарят на критериите по чл. 22б, но в предходен период са приложили МСФО;
- Предприятия, които могат **по желание** да прилагат **МСФО** при изготвяне и представяне ГФО:
 - ✓ Предприятия по чл. 22б, които изготвят и представят ГФО на база Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, които **най-малко за една от двете предходни години** не надвишават показателите на два от следните три критерия:
 1. **балансова стойност на активите към 31 декември – 8 млн. лв.**
 2. **нетни приходи от продажби за годината – 15 млн. лв.**
 3. **средна численост на персонала за годината – 250 души.**
- Предприятия, които **нямат право** да прилагат **МСФО** при изготвяне и представяне ГФО:
 - ✓ Предприятия, прекратени с **ликвидация** или **обявени в несъстоятелност**; изготвят и представят ГФО на база на НСФОМСП – СС 13 *Отчитане при ликвидация и несъстоятелност*.

3. Облекчения за малки предприятия

- Малки предприятия – т. 4.11 от Общите разпоредби към НСФОМСП и § 1, т. 15 от ДР на ЗСч.
- Предприя, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност – в текущата или в предходната година, не надвишават показателите на два от следните три критерия:
 1. балансова стойност на активите към 31 декември – 1.5 млн. лв.
 2. нетни приходи от продажби за годината – 2.5 млн. лв.
 3. средна численост на персонала за годината – 50 души.

(за 2013 г. наблюдаваме 2013 г. и 2012 г.; ако в една от тях не надвишаваме 2 от 3-те критерия – облекчена форма; ако и в двете години надвишаваме 2 от 3-те критерия – обща разпоредба);

- чл. 26, ал. 5 от ЗСч и чл. 26 от СС 1 Представяне на финансови отчети:
- ГФО на малките предприятия съдържа:
 - ✓ съкратен счетоводен баланс само по раздели и групи;
 - ✓ пълен ОПР;
 - ✓ съкратени оповестявания.

Могат да **не изготвят** Отчет за паричните потоци и Отчет за собствения капитал. Това е само **опция**.

Ако предприятието е минало по МСФО – не ползва тези облекчения.

- Предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност:
 - ✓ не подлежат по Закона на независимия финансов одит;
 - ✓ не изготвят годишен доклад за дейността по чл. 33 от ЗСч;
 - ✓ могат да се освободат от консолидация при хипотезите от чл. 37а до чл. 37г от ЗСч.

4. Облекчения за някои ЕТ

- чл. 32, ал. 3 от ЗСч – ЕТ, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и нетните приходи от продажби за

текущата година не надхвърлят 100 000 лв. – ГФО могат да се състоят само от ОНР;

- чл. 32, ал. 3 от ЗСч – ЕТ, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и нетните приходи от продажби за предходната година не надхвърлят 50 000 лв. – могат да отчитат дейността си посредством специфични регистри – книги;

5. Консолидиран финансов отчет по ЗСч

- От чл. 37 до чл. 37д от ЗСч – дали сме задължени да изготвим консолидиран финансов отчет;
- МСС и НСФОМСП – как да изготвим консолидиран финансов отчет;
- При определяне правата на предприятието майка се добавят и правата на дъщерни предприятия на предприятието майка;
- Предприятието майка и всички негови дъщерни предприятия подлежат на консолидиране, независимо къде се намират седалищата на дъщерните предприятия;
- Не се съставя консолидиран финансов отчет, когато сумата от показателите на предприятията в групата, които подлежат на консолидиране, според ГФО, съставен на 31 декември на текущата година, не надвишават показателите на два от следните три критерия:
 1. балансова стойност на активите към 31 декември – 3 млн. лв.
 2. нетни приходи от продажби за годината – 6 млн. лв.
 3. средна численост на персонала за годината – 80 души.

(не се прилага, когато предприятие от групата е предприятие, чиито ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар)
- Критерии за същественост при консолидация – спрямо изискванията на чл. 23, ал. 2 от ЗСч – професионална преценка (няма прагове) – вярно и честно да бъде представен финансовия отчет на групата; несъществено дъщерно дружество може да не бъде включено в консолидирания финансов отчет;
- Консолидираните финансови отчети и индивидуалните финансови отчети, включени в консолидацията, подлежат на независим финансов одит – чл. 38, ал. 3 от ЗСч.

6. Публикуване на ГФО – чл. 40 от ЗСч

- Търговски дружества – в Търговския регистър;

- ✓ **ЕТ**, чиито ГФО подлежат на задължителен **независим финансов одит** – в срок до **31 май** на следващата година;
- ✓ Дружества с ограничена отговорност (**ООД, ЕООД**) – в срок до **30 юни** на следващата година;
- ✓ **Всички останали търговци** по смисъла на **ТЗ** – в срок до **31 юли** на следващата година;
- **Юридическите лица с нестопанска цел** – в Централния регистър при Министерство на правосъдието – в срок до **30 юни** на следващата година;
- **Всички останали предприятия** – чрез икономическо издание или чрез интернет – в срок до **30 юни** на следващата година;
- **Какво публикуват предприятията по чл. 38 от ЗСч (на одит):**
 1. Счетоводен Баланс;
 2. Отчет за приходите и разходите;
 3. Отчет за паричните потоци;
 4. Отчет за собствения капитал;
(във вида, в който са заверени от регистриран одитор)
 5. Приложение;
 6. Годишен доклад за дейността;
(във вида, на база на който регистрираният одитор е изразил одиторско си мнение)
 7. одиторски доклад;
 8. за капиталовите дружества (акционерни дружества, командитни дружества с акции и дружества с ограничена отговорност) – предложение на органа на управление за **разпределение на печалбата или за покриване на загуба** за предходната година и решение на общото събрание на акционери/съдружници по този въпрос;
- ГФО на предприятие, което изготвя консолидиран финансов отчет, се публикува едновременно с консолидирания финансов отчет на групата заедно с годишните доклади за дейността към тях;
- Алинеи от 1 до 7 на чл. 40 **не се прилагат за бюджетни предприятия, ЕТ**, чиито ГФО **не подлежат** на задължителен независим финансов одит, както и когато в закон е предвидено друго;
- **Административнонаказателна разпоредба** – чл. 47, ал. 3 от ЗСч – глоба в размер от 500 до 2000 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец – от 500 до 3000 лв.; при повторно нарушение – санкция в двоен размер.

7. Авансови вноски по ЗКПО – относно евентуално дължими лихви

- **месечни** авансови вноски – нетни приходи от продажби за предходната година превишават 3 000 000 лв.;
- **тримесечни** авансови вноски – които нямат задължение да правят месечни авансови вноски;
- **деклариране** на авансовите вноски – с Годишна данъчна декларация (ГДД) за предходната година;
- декларация за **промени на авансови вноски** – чл. 88 от ЗКПО – когато данъчно задължените лица (ДЗЛ) смятат, че авансовите вноски ще се отличават от дължимия годишен корпоративен данък (КД);
- **лихви при превишение** на годишния корпоративен данък над декларираните авансови вноски – чл. 89 от ЗКПО:

- ✓ **сума, върху която се дължат лихви за месечни авансови вноски:**

(сумата, с която дължимият годишен КД надвиши с над 20% сумата от декларираните месечни авансови вноски)

- ✓ дължим годишен КД – 1000 единици

- ✓ декларирани месечни авансови вноски – 800 единици

$$1000 - (800 + 0.2 \times 800) = 1000 - (800 + 160) = 1000 - 960 = 40$$

Сума върху която дължим лихви – 40 единици

Т.е. при годишния КД от 1000 единици е необходимо да сме определили месечни авансови вноски в размер на **83.33%** от КД. Грешката в прогнозата за авансовите вноски не трябва да бъде повече от 16.67% от годишния КД.

$$(1000 \times 83.33\% = 833.33 \text{ единици авансови вноски})$$

$$833.33 + 0,2 \times 833.33 = 833.33 + 166.67 = 1000 \text{ единици})$$

- ✓ **сума върху която се дължат лихви за тримесечни авансови вноски**

(сумата, с която **75%** от дължимия годишен КД надвиши с над 20% сумата от декларираните тримесечни авансови вноски)

- **чл. 89, ал. 5** от ЗКПО – лихвата по ал.1:
 - ✓ се дължи само за превишението над 20%;
 - ✓ се изчислява от 16 април 2013 г. до 31 декември 2013 г.
 - ✓ е законна лихва;

- **важен срок за окончателно определяне на авансови вноски за 2013 г. (подаване на декларация по чл. 88, ал. 1) – до 15 декември 2013 г.**
- ако ДЗЛ до 15.12.2013 г. **декларира** коректно авансовите си вноски в допустимия толеранс от 20%, **но не ги внесе** по някаква причина:
 - ✓ **не подлежи на санкция по чл. 89 от ЗКПО;**
 - ✓ **ще бъде санкционирано по общия ред на чл. 175, ал. 2, т. 2 от ДОПК**

(санкция в размер на законната лихва върху декларирания размер на авансовата вноска за м. декември 2013 за периода от 16 декември 2013 г. до 31 декември 2013 г.)

МОДУЛ № 2

Инвентаризация

Инвентаризацията се осъществява при съблюдаването на регламента на Глава четвърта – инвентаризация на ЗСч. Основните моменти са:

1. Формиране на инвентаризационни комисии на база на местонахождението и вида на инвентаризираните активи и пасиви;
2. Определяне на срокове, като по възможност инвентаризациите трябва да се приближават в максимално възможната степен към 31 декември 2013 г. с цел осигуряване на по-голяма степен на достоверност;
3. Окомплектоване на документацията във връзка с инвентаризациите;
4. Инструктаж на инвентаризационните комисии на какво да обърнат внимание и как да осигурят внезапност и достоверност на инвентаризацията;
5. Реализиране на инвентаризациите и отчитане на резултатите;

Нашата практика показва, че текстовете в Глава четвърта на ЗСч са много телеграфни и неудовлетворителни. Какви проблеми възникват?

- Съставянето и реализирането на актовете за начет при констатирани липси по вина на материално отговорното лице;
- Признаване на естествена фира на база на БДС или на вътрешни стандарти на предприятието;
- Компенсиране на липси и излишъци, които имат причинно-следствена връзка;
- Бракуване на негодни за употреба активи или с изтекъл срок на годност;

- Определяне на стойностния размер на вината на виновните за липсите материално отговорни лица.

За да можем да решим в определена степен поставените нерегламентирани проблеми, трябва в документацията да се създаде информация за тях, която да има юридическа сила. Ето защо инвентаризационната комисия трябва да подпише всички документи, свързани с инвентаризацията.

Да се обърне внимание и на следните конкретни регламенти:

1. **чл. 22 от ЗСч** – извършват се на всички активи и пасиви; веднъж годишно (възможно най-близо до 31 декември); по ред и начин, определен от ръководството;
2. **административнонаказателна разпореда** –чл. 47, ал. 1 от ЗСч – от 200 до 500 лв., а на юридическо лице и едноличен търговец – от 500 до 1500 лв.; при повторно нарушение – санкция в двоен размер („повторно” – § 1, т. 9 от ДР на ЗСч);
3. **непризнати разходи от липси и брак** – чл. 28 от ЗКПО;
4. **корекция на ползван данъчен кредит при липси и брак** – чл. 79, ал. 3 от ЗДДС във връзка с чл. 28, ал. 4 от ЗКПО; чл. 80 от ЗДДС – ограничения за корекции.

МОДУЛ № 3

Контрол върху достоверността и законосъобразността на записванията в счетоводните сметки и регистри

На практика този контрол се реализира по веригата – първичен счетоводен документ, вторичен счетоводен документ, аналитични и синтетични счетоводни сметки, счетоводни регистри и преди всичко главна книга.

Целта е дали при отчитането са спазени регламентите в ЗСч относно документирането на стопанските операции, предимство на съдържанието пред формата, съблюдаването на утвърдената счетоводна политика и индивидуалния сметкоплан в синтетичен и аналитичен аспект, мотивиращи кореспондентната връзка между сметките при хронологичното отчитане на стопанските операции.

Този контрол, без да е регламентирано, е задължителен за съществените активи и пасиви на предприятието, а в акционерните предприятия по отношение на движението на акционерния капитал през отчетния период.

Този контрол е задължителен и при наличието на преоценки, отчитане на временни и постоянни данъчни разлики, както и по отношение на бартерни сделки и компенсирането на вземания и задължения.

В много случаи при ефективното реализиране на този вид контрол се откриват технически и систематически счетоводни грешки, които трябва да се коригират преди осъществяването на периодичното счетоводно отчитане, в резултат на което се получават съставните части на ГФО.

МОДУЛ № 4

Съпоставяне на счетоводната информация в субординационен аспект

Трябва да се подчертае, че субординационният контрол изследва съответствието на счетоводната информация съгласно степента на нейното обобщаване. Практически проверката на информацията в субординационен аспект се реализира преди осъществяването на приключителните счетоводни записвания и след разработването на съставните части на ГФО.

При този модул при субординационния контрол акцентът е в съответствието на счетоводната информация между аналитичните сметки, като се има предвид утвърдения в предприятието индивидуален сметкоплан, синтетичните подсметки и синтетичните сметки.

В технически аспект реализирането става чрез съпоставянето на информацията посредством оборотните ведомости, които не са окончателни, а предварителни.

Съпоставя се информацията от аналитичната оборотна ведомост за аналитичните сметки с оборотната ведомост за синтетичната подсметка или сметка, към която са открити тези аналитични сметки. Необходимо е при идеалния случай да има равенство между начални салда, дебитни и кредитни обороти и крайни салда. При наличие на отклонения е необходима съпоставка на информацията в главната книга, след което се изясняват отклоненията и се осъществяват необходимите коригиращи счетоводни записвания.

След реализирането на посочените процедури от модули 1-4 е налице гаранция за законосъобразността, пълнотата и коректността на счетоводната информация и може да се пристъпи към реализирането на периодичното счетоводно отчитане.

МОДУЛ № 5

Отчитане на приключителните операции и приключването на счетоводните сметки

За да отчетем приключителните счетоводни операции, е необходимо да се провери има ли промени в Данъчната декларация за юридическите лица съгласно ЗКПО за 2013 година, в сравнение с 2012 година. Наличието на промени изисква техния анализ и как те рефлектират в счетоводната информационна база за разработването на годишния финансов отчет.

В случая е необходимо да се попълни предварителен вариант на Данъчната декларация след проверка дали има коригиращи счетоводни записвания съгласно приложимите счетоводни стандарти. Ако има такива записвания, след тяхното осъществяване се пристъпва към попълването на Данъчната декларация след извеждането на оборотна ведомост на синтетичните сметки за 2013 година.

Особено внимание трябва да се отдели във връзка с преобразуването на счетоводния финансов резултат в данъчен финансов резултат, имайки предвид регламентираните и отразените в декларацията увеличения и намаления.

Ако ще се покрива загуба от минали отчетни периоди, за това следва да има решение на ръководството на предприятието. Внимание трябва да се обърне и на наличието на слаба капитализация.

След попълването на декларацията е ясно какви са необходимите приключителни операции. След тяхното съставяне се приключват счетоводните сметки, в резултат на което се определят техните крайни салда.

МОДУЛ № 6

Разработване на съставните части на годишния финансов отчет въз основа на приложимите стандарти, МСФО и НСФОМСП

Всяко предприятие, имайки предвид предмета на дейността си през 2013 година, приложимите стандарти и Директива 2013/34/ЕО от 26 юни 2013 година и измененията на Директива 2008/43/ЕО, трябва да разработи информационната структура на счетоводния баланс, отчета за приходите и разходите, отчета за паричните потоци и отчета за движението на собствения капитал.

Препоръчително е след това да се разработи схема на кореспондентните връзки на салдата от оборотната ведомост на синтетичните сметки и статиите в счетоводния баланс, отчета за приходите и разходите и отчета за движението на собствения капитал. Някои програмни продукти позволяват да се реализира в този момент автоматизирано съставяне на посочените съставни части на годишния финансов отчет.

В методологичен и методичен аспект най-напред се съставя отчета за приходите и разходите, защото той има предопределящи информационни връзки със счетоводния баланс и отчета за движението на собствения капитал.

След това се съставят счетоводният баланс, отчетът за движението на собствения капитал, отчетът за паричните потоци и приложението към годишния финансов отчет.

Трябва да се обърне внимание, че при съставянето на отчета за паричните потоци се елиминират преместванията на парични средства в границите на патримониума на предприятието като внасянето на пари от каса в банкова сметка или обратното прехвърляне на пари от една банкова сметка в друга и други подобни.

При съставянето на приложението задължително се осигурява връзката на изложението със статиите от счетоводния баланс и отчета за приходите и разходите.

След като съставните части на годишния финансов отчет за 2013 година са съставени, се осъществява вторият вид субординационен контрол за връзката на

информацията в окончателно издадената за 2013 година оборотна ведомост на синтетичните сметки и съставните части на годишния финансов отчет.

Ако се констатира разлики, те се изясняват и се осъществяват корекции за пълното осигуряване на информационно съответствие.

Напомняме, че целта, както е дефинирана в приложимите счетоводни стандарти, е годишният финансов отчет на предприятието за 2013 година да дава „вярна и честна картина“ за финансовото и имуществено състояние на предприятието за този отчетен период.

МОДУЛ №7

Разработване на предложения до органите за управление на предприятието

Предложенията до ръководството на предприятието се разработват след извършването на анализ на информацията от годишния финансов отчет на предприятието за 2013 година.

Тези предложения могат да бъдат в различни аспекти, но по-важните са следните:

1. Разпределяне на печалбата за 2013 година или отчитането на загубата за тази година;
2. Необходими корекции в счетоводната политика за 2014 година или в индивидуалния сметкоплан;
3. Регулиране на дейността на предприятието за 2014 година във финансово-икономически аспект;
4. Мотивиране на социални програми или изменения в колективния трудов договор;
5. Предложение за финансов план и бюджет за 2014 година;
6. Предложения за кредити или депозити при наличие на свободни оборотни средства през 2014 година.

В зависимост от конкретната ситуация са възможни и други предложения.

Обръщаме внимание, че предложенията трябва да бъдат добре мотивирани. На практика това се постига чрез изграждането и функционирането на т.нар. счетоводство за управлението (управленско счетоводство).

МОДУЛ №8

Разработване на проект за отчет за дейността в предприятието, подлежащо на задължителен финансов одит съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството

Съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството тези предприятия разработват отчет за дейността, който също така е обект на проверка от регистрираните оди-

тори при заверяването на годишните финансови отчети за 2013 година.

По принцип този доклад на база на регламентираното му съдържание в посочения член 33 от Закона за счетоводството трябва да се разработи от ръководството на предприятието. На практика обаче основно проектът се разработва от съставителите на финансови отчети, като се има предвид информационната връзка на този отчет и счетоводната информационна база.

МОДУЛ №9

Приемане, представяне и публикуване на годишния финансов отчет за 2013 година

След разработването годишният финансов отчет се представя на ръководството на предприятието за утвърждаване.

В предприятията, подлежащи на независим финансов одит, след утвърждаването на отчета се разработва т.нар. представително писмо, съгласно международните одиторски стандарти, подписано от съставителя на отчета и ръководител и представляващ предприятието.

Отчетът и това писмо се представят на регистрираните одитори да извършат проверката и заверката на отчета.

Утвърденият отчет се представя на определените със закони адресати и се публикува по реда на чл. 40 от Закона за счетоводството.

МОДУЛ №10

Изисквания на регистрираните одитори към отчетите, подлежащи на независим финансов одит – чл. 38 от Закона за счетоводството

Изискванията на одиторите към отчетите се основават на регламентите на:

1. Международните одиторски стандарти (МОС);
2. Приложимите счетоводни стандарти – МСФО и НСФОМСП;
3. Приложимата Директива за одита;
4. Закона за счетоводството;
5. Закона за независимия финансов одит;
6. Търговския закон;
7. Трудово и социално законодателство, което е приложимо за 2013 година;
8. ЗКПО;
9. ЗДДС и ПП ЗДДС;
10. ЗДДФЛ;
11. Закон за акцизите и данъчните складове;

12. Закон за местните данъци и такси;
13. Наредбите и указанията на БНБ относно банките и финансовите институции;
14. Указанията на КФН.

Въз основа на конкретния предмет на дейност на одитираното предприятие регистрираните одитори имат право, освен предоставения им годишен финансов отчет за 2013 година, съпроводен от годишната данъчна декларация и оборотна ведомост на синтетичните сметки за 2013 година, да изискват и допълнителна информация, отнасяща се до:

1. Акционерен капитал;
2. Заведени дела от и към предприятието с юридически коментар относно вероятния изход;
3. Потвърждения от контрагенти за вземанията и задълженията, които са съществени на база на определения праг на същественост;
4. Документите във връзка с годишната инвентаризация;
5. Главна книга и хронологии по съществени счетоводни сметки;
6. Инвентарни описи и амортизационни планове;
7. Решения на органите за управление;
8. Актове на данъчната администрация и други контролни органи;
9. Друга информация.

Целта е мотивирането на независимото одиторско мислене относно отчета на база регламента на МОС.

В заключение още един път подчертаваме, че в методологичен и методичен аспект при разработването на ГФО за 2013 г. основната цел е да се постигне „вярна и честна картина“ относно финансовото и имущественото състояние на предприятието, въз основа на която де се мотивират предложенията, посочени в Модул 7.

PREPARING THE ANNUAL FINANCIAL STATEMENTS FOR 2013 AND REGISTERED AUDITORS' REQUIREMENTS IN RESPECT OF FINANCIAL STATEMENTS THAT ARE THE SUBJECT OF INDEPENDENT FINANCIAL AUDIT

Dimitar Jelyazkov
Certified Public Accountant,
Registered Auditor

Zlatka Kapinkova
Certified Public Accountant,
Registered Auditor

Key words:

Summary

Annual financial statements

AS 1 Presentation of Financial Statements

AS 13 Liquidation and Insolvency Accounting

The article gives full description in chronological order of the required methodological and systematic steps and procedures related to the preparation of entities' annual financial statements for 2013.

This article highlights the relevance of particular regulations in light of the scope and content of applicable legislation in respect of the preparation of these statements.

The article stresses the main objective, namely, that annual financial statements should give the so called "true and fair view" of entity's financial position, as at 31 December 2013.